

NVO JURISTA PADOMS

Biedrības un nodibinājuma reorganizācija

Kā to nosaka Biedrību un nodibinājumu likuma 73.pants un 109.pants, biedrību un nodibinājumu var reorganizēt apvienošanas vai sadalīšanas ceļā.

1. Apvienošana var izpausties kā biedrības vai nodibinājuma pievienošana vai kā saplūšana citai organizācijai:
 1. pievienošana ir process, kurā organizācija nodod visu savu mantu citai organizācijai
 2. saplūšana ir process, kurā divas vai vairākas organizācijas nodod visu savu mantu jaundibināmai organizācijai
2. Sadalīšana var izpausties kā sašķelšana vai nodalīšana:
 1. sašķelšanas gadījumā sadalāmā organizācija nodod visu savu mantu (tiesības un saistības) divām vai vairākām iegūstošajām organizācijām un beidz pastāvēt bez likvidācijas procesa
 2. nodalīšanas gadījumā sadalāmā organizācija nodod daļu savas mantas (tiesības un saistības) vienai iegūstošajai organizācijai vai vairākām šādām organizācijām.

Reorganizācijā drīkst piedalīties tikai vienādas juridiskās formas juridiskās personas – biedrības reorganizācijā tikai biedrības, savukārt nodibinājumu reorganizācijā tikai nodibinājumi.

Biedrību var reorganizēt, neskatoties uz to, vai statūtos reorganizācija ir vai nav atļauta, savukārt nodibinājumu var reorganizēt vienīgi statūtos noteiktajos gadījumos. Turklāt nav pieļaujama testamentārā nodibinājuma reorganizācija, jo mantojuma atstājēja pēdējo gribu nedrīkst mainīt.

Biedrības reorganizācija

1. Reorganizācijas līgums

Ja reorganizācijas procesā piedalās divas vai vairākas biedrības, iesaistīto **biedrību izpildinstitūcija** sagatavo reorganizācijas līguma projektu.

Biedrību un nodibinājumu likuma 76.panta otrā daļa nosaka līgumā ietveramo obligāto informāciju:

- 1) reorganizācijā iesaistīto biedrību nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi;
- 2) tiesības, kuras iegūstošā biedrība piešķir pievienojamās vai sadalāmās biedrības biedriem;
- 3) reorganizācijas sekas reorganizācijas procesā iesaistīto biedrību darbiniekiem;
- 4) sadalīšanas gadījumā — katrai iegūstošajai biedrībai nododamās mantiskās un nemantiskās tiesības un saistības. Šādā gadījumā, ja sadalīšanas procesā nav iesaistīta cita jau pastāvoša biedrība, sadalāmā biedrība pieņem lēmumu par sadalīšanu, kas aizstāj minēto līgumu. Lēmumā par sadalīšanu papildus minētajām ziņām norāda iegūstošās biedrības nosaukumu, juridisko adresi un ziņas par sadalāmās biedrības mantas sadali. Mantas sadales aktu var pievienot lēmumam atsevišķa dokumenta veidā;
- 5) saplūšanas gadījumā — katras biedrības nemantisko tiesību turpmāko izmantošanu. Šādā gadījumā reorganizācijas līgumā papildus jānorāda jaundibināmās biedrības nosaukums un juridiskā adrese.

2. Lēmuma pieņemšana

Pēc līguma projekta sagatavošanas, **vismaz mēnesi pirms sapulces** datuma tiek izziņota biedru sapulce un tās **darba kārtība**, kā arī biedriem tiek nodrošina iespēja iepazīties ar **reorganizācijas līguma projektu**. Ja reorganizācijas procesā paredzēts dibināt jaunu biedrību, tad biedriem nodrošina iespēju iepazīties arī ar **jaundibināmās biedrības statūtu projektu**.

Reorganizācijas procesā iesaistīto biedrību biedru sapulces izskata reorganizācijas līguma projektu un lemj par reorganizāciju. Ja reorganizācijas līgums paredz dibināt jaunu biedrību, tad biedru sapulce apstiprina jaundibināmās biedrības statūtus.

Lēmums par reorganizāciju ir pieņemts, ja par to nobalso **vairāk nekā 2/3 no klātesošajiem biedriem**, ja statūtos nav noteikts lielāks nepieciešamo balsu vairākums. Tikai pēc tam, kad visu reorganizācijā iesaistīto biedrību biedru sapulces ir pieņēmušas lēmumu par reorganizāciju, to izpildinstitūciju locekļi drīkst parakstīt reorganizācijas līgumu.

Lēmumu par reorganizāciju reorganizācijā iesaistītās biedrības biedrs vai valdes loceklis var apstrīdēt tiesā trīs mēnešus pēc paziņojuma publicēšanas par pieņemto lēmumu. Lēmumu par reorganizāciju var atzīt par spēkā neesošu, ja tas pieņemts, pārkāpjot likumu vai statūtus un šos pārkāpumus nav iespējams novērst vai tie netiek novērsti tiesas noteiktajā termiņā.

3. Paziņojums par reorganizāciju

Piecpadsmit dienu laikā no dienas, kad pieņemts lēmums par reorganizāciju, katra reorganizācijas procesā iesaistītā biedrība par reorganizāciju rakstveidā informē:

1. visus zināmos biedrības kreditorus;
2. laikrakstu „Latvijas Vēstnesis”.

Paziņojumā jānorāda:

- 1) biedrības nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi;

- 2) pārējo reorganizācijā iesaistīto biedrību nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi;
- 3) faktu, ka pieņemts lēmums par reorganizāciju, norādot tās veidu;
- 4) kreditoru prasījumu pieteikšanas vietu un termiņu, kurš nedrīkst būt īsāks par vienu mēnesi no paziņojuma publicēšanas dienas.

4. Pieteikums reorganizācijas izdarīšanai

Katra reorganizācijas procesā iesaistītā biedrība ne agrāk kā trīs mēnešus pēc paziņojuma publicēšanas dienas iesniedz Uzņēmumu reģistrā pieteikumu par reorganizācijas izdarīšanai.

Pieteikumam pievieno:

- 1) reorganizācijas līgumu vai tā attiecīgi apliecinātu kopiju;
- 2) protokola izrakstu un lēmumu par reorganizāciju;
- 3) iegūstošās biedrības statūtus (ja reorganizācijas rezultātā tiek izveidota jauna biedrība);
- 4) iegūstošās biedrības valdes locekļu sarakstu (ja reorganizācijas rezultātā tiek izveidota jauna biedrība);
- 5) ja reorganizācijas rezultātā tiek dibināta jauna biedrība, — pieteikumu par biedrības ierakstīšanu reģistrā;
- 6) pieteikumā biedrība apliecina, ka ir nodrošināti vai apmierināti to kreditoru prasījumi, kuri savus prasījumus pieteikuši noteiktā termiņā, un ka lēmums par reorganizāciju nav apstrīdēts tiesā vai ka attiecīgā prasība nav apmierināta;
- 7) biedrību saplūšanas gadījumā pievienojamās biedrības iesniedz reģistra iestādei kopīgu pieteikumu par jaundibināmās biedrības ierakstīšanu reģistrā.

5. Reorganizācijas spēkā stāšanās

Reorganizācija uzskatāma par spēkā stājušos ar brīdi, kad reģistrā izdarīti ieraksti par visām reorganizācijas procesā iesaistītajām biedrībām, ieskaitot jaundibinātās biedrības. Ar reorganizācijas spēkā stāšanās brīdi pievienojamās biedrības manta uzskatāma par iegūstošās biedrības īpašumu, bet sadalāmās biedrības manta uzskatāma par iegūstošās biedrības īpašumā esošu mantu atbilstoši līgumam.

Nodibinājuma reorganizācijas kārtība

Noteikumi par biedrības reorganizāciju ar nelieliem izņēmumiem ir piemērojami arī nodibinājumiem. Reorganizāciju var veikt vienīgi statūtos noteiktajos gadījumos, taču **testamentārā nodibinājuma reorganizācija nav atļauta.**

Biedrību un nodibinājumu likumā noteiktie izņēmumi:

1. **Lēmumu par reorganizāciju ar vairāk nekā 2/3 balsu vairākumu** (ja statūtos nav noteikts lielāks balsu vairākums) pieņem katra reorganizācijas procesā iesaistītā nodibinājuma **valde.**

2. Statūtos var paredzēt, ka lēmumam par reorganizāciju **nepieciešama arī citas pārvaldes institūcijas (dibinātāju, ziedotāju sapulces, u.c.) piekrišana**. Šādā gadījumā, pieteikumam par reorganizācijas ieraksta izdarīšanu Uzņēmumu reģistrā papildus jāpievieno dokumentu, kas apliecina piekrišanu.
3. Nodibinājuma **reorganizācijas līgumā norāda:**
 - 1)reorganizācijā iesaistīto nodibinājumu nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi;
 - 2)reorganizācijas sekas reorganizācijas procesā iesaistīto nodibinājumu darbiniekiem (vai tiek saglabātas darba tiesiskās attiecības);
 - 3)sadalīšanās gadījumā — katram nodibinājumam nododamo mantu. Ja sadalīšanās procesā nav iesaistīts cits jau pastāvošs nodibinājums, sadalāmais nodibinājums pieņem lēmumu par sadalīšanu. Lēmumā par sadalīšanu papildus jānorāda iegūstošā nodibinājuma nosaukumu, juridisko adresi un ziņas par sadalāmā nodibinājuma mantas sadali. Mantas sadales aktu var pievienot lēmumam atsevišķa dokumenta veidā.

Informāciju sagatavoja:
Biedrība „Latvijas Pilsoniskā alianse”
Rīga, 2017

*Projekts tiek līdzfinansēts Rīgas domes Izglītības,
kultūras un sporta departamenta Sabiedrības
integrācijas programmas ietvaros.*

